

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 5Co/194/2016
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7613206126
Dátum vydania rozhodnutia: 22. 06. 2016
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Rizman
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2016:7613206126.2

Rozhodnutie

Krajský súd v Košiciach v právnej veci žalobcu: CD Consulting, s.r.o., Politických vězňů 1272/21, Praha 1, Česká republika, zastúpeného Advokátskou kanceláriu Fridrich Paľko, s.r.o., Grösslingova 4, Bratislava, proti žalovanej: Y. F., A.. XX.X.XXXX, F. XXX/X, O., o zaplatenie 0,00 eur s príslušenstvom, o odvolaní žalobcu proti rozsudku Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 1C/262/2013-137 zo dňa 24.2.2016, takto

rozhodol:

P o t v r d z u j e rozsudok.

Účastníkom nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Súd prvého stupňa napadnutým rozsudkom konanie o zaplatenie zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne v časti uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne zastavil.

V prevyšujúcej časti súd návrh zamietol.

Vyhlásil, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Toto rozhodnutie odôvodnil tým, že konal podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007 a pri rozhodovaní bol viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Uviedol, že v zmysle pokynov odvolacieho súdu doručil žalobcovi tlačivo B podľa č.l. 4 ods. 4 Nariadenia ES 861/2007.

Žalobca ani jeho zástupca sa napriek vykázanému doručeniu pojednávania nezúčastnili, preto súd pojednával v ich neprítomnosti.

Zástupca žalovaného pre prípad vykonania dokazovania žiadal pojednávanie odročiť a oboznámiť žalobcu s dôkazmi, aby žalobca mohol uplatniť svoje právo vyjadriť sa k vykonaným dôkazom.

Zároveň podaním z č.l. 114 zobral svoj návrh v rozsahu zmenkového úroku vo výške 0,19 % denne z uplatneného zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne späť.

V zmysle § 96 ods. 1,3 O.s.p. súd konanie v tejto časti zastavil.

Žalovaná s návrhom nesúhlasila. Potvrdila, že podpísala zmenku, ktorá sa vzťahuje k zmluve č. 7054138, nebola však oboznámená, že súčasťou zmluvy je aj zmenka. Dodnes nevie, čo zmenka znamená a v prípade, žeby táto skutočnosť bola zrejmá, k uzatvoreniu zmluvy o úvere by nedošlo. Potvrdila, že zmenku, ktorá sa vzťahuje k zmluve č. 7054138, uzatvárala, a nebola oboznámená o tom,

že súčasťou je aj zmenka. Dodnes nevie, čo zmenka znamená a v prípade, žeby jej táto skutočnosť bola zrejmä, k uzatvoreniu zmluvy by nedošlo. Nárok žalobcu neuznala. Trovy konania si neuplatnila.

Žalobca k návrhu predložil originál zmenky vystavenej žalovaným dňa 11.2.2009 s nasledovnými údajmi:

Označenie: jedná sa o zmenku

Číslo zmluvy: XXXXXXXX

Meno, priezvisko, rodné číslo a podpis vystaviteľa - odporcu

Miesto vystavenia: v X. A. Q.

Dátum vystavenia: 11. 2. 2009

Zmenková suma: 1.052,00 eur

Vyhlásenie vystaviteľa: zaplatím za túto zmenku pri predložení na rad: F. X..H..E., G.: XX XXX XXX, F. XX, XXX XX W. sumu dvestodeväťdesiatštyri eur a zmenkový úrok 0,25 % denne od 25.7.2009

Splatné: F. X..H..E., F. XX, XXX XX W.

Doložka: „bez protestu“, „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“

Na rube zmenky sa nachádza indosament (rubopis), ktorým bola zmenka prevedená na navrhovateľa.

Podľa článku 4 ods. 4. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej Nariadenie), ak sa súd alebo tribunál domnieva, že informácie, ktoré poskytol navrhovateľ, nie sú dostatočne jasné alebo primerané, alebo ak tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je správne vyplnené, a pokiaľ sa pohľadávky nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, dá navrhovateľovi možnosť tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky doplniť alebo opraviť, alebo predložiť týmto orgánom určené doplnujúce informácie alebo dokumenty, alebo vziať pohľadávku späť, a to v lehote určenej týmto orgánom. Na tento účel súd alebo tribunál použije tlačivo B, ako je uvedené v prílohe II.

Ak sa pohľadávka zdá zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, alebo ak navrhovateľ tlačivo návrhu na uplatnenie pohľadávky nedoplnil alebo neopravil v rámci určenej lehoty, návrh sa zamietne.

Súd prvého stupňa v zmysle pokynu odvolacieho súdu zaslal žalobcovi tlačivo B v zmysle článku 4 ods. 4. Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 zo dňa 11.7.2007, ktorým žalobcu vyzval na predloženie dôkazov o oprávnenosti uplatnenej peňažnej pohľadávky.

Žalobca na to odpovedal prípisom, že on poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, preto nemá čo doplniť alebo upraviť.

Na základe takto vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh žalobcu nie je opodstatnený.

Predmetom tohto konania je návrh žalobcu na uplatnenie pohľadávky podľa článku 4 ods. 1 Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007, ktorým sa ustanovuje európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu (ďalej len Nariadenie). V tomto návrhu žiadal, aby súd zaviazal žalovaného do troch dní od právoplatnosti rozsudku zaplatiť zmenkovú sumu vo výške 0,00 eur, zmenkový úrok vo výške 0,25 % denne zo sumy

- 1.052,00 eur od 5. 7. 2009 do 10.1.2011, čo predstavuje sumu 1.407,05 eur a

- zo sumy 1.032,00 eur od 11.1.2011 do 17.1.2011, čo predstavuje 18,06 eur, 6 % ročný úrok zo zmenkovej sumy

- 1.052,00 eur od 1.12.2009 do 10.1.2011, čo predstavuje sumu 70,40 eur a

- zo sumy 1.032,00 eur od 11.1.2011 do 17.1.2011, čo predstavuje 1,19 eur, bez sumy 465,70 eur, ktoré odporca na úroky už zaplatil,

- zmenkovú odmenu vo výške 1/3 % zmenkovej sumy teda 3,51 eur a náhradu všetkých trov konania.

V časti údaje o pohľadávke navrhovateľ uviedol, že ako indosatár je nadobúdateľom všetkých práv zo zmenky, ktorú vystavil odporca dňa 11.2.2009 na zmenkovú sumu vo výške 1.052,00 eur, pričom sa zaviazal aj k úhrade zmenkového úroku vo výške 0,25 % denne od 20.7.2009. Indosovaná zmenka je vistazmenkou opatrenou doložkou „na platenie predložiť v lehote štyroch rokov od vystavenia“. Zmenka bola vystavená dňa 11.2.2009 na uvedenú sumu, pričom do jej textu bol poňatý záväzok odporcu zaplatiť túto zmenku pri predložení na rad zmenkového veriteľa spolu so zmenkovým úrokom 0,25 % denne od 25.7.2009. Za miesto splatenia bolo určené sídlo prvotného zmenkového veriteľa. Indosant predložil zmenku k zaplateniu, ale vystaviteľ doposiaľ zaplatil na zmenkovú sumu 1.052,00 eur a na úroky 465,70

eur. Keďže zmenková listina je opatrená doložkou „bez protestu“, indosant nenechal vyššie uvedené skutočnosti zistiť verejnou listinou.

Žalobca je obchodnou spoločnosťou so sídlom na území Českej republiky, žalovaný ako fyzická osoba má bydlisko na území Slovenskej republiky a žalovaná zmenka bola vystavená na území Slovenskej republiky, kde je i platobné miesto. Žalobca určil ako príslušný súd podľa bydliska žalovaného v zmysle článku 25 ods. 1 písm. a) Nariadenia, príslušnosť okresného súdu podľa oznámenia Slovenskej republiky komisii.

Po takto vykonanom dokazovaní mal súd preukázané, že nároku žalobcu opierajúceho sa o plnenie z vystavenej zmenky nie je možné vyhovieť.

Vzhľadom na skutočnosť, že žalobca súdom požadované údaje nedoplnil, a tak, ako to skonštatoval odvolací súd, nemohol súd vydať rozsudok len na základe zmenky, preto vyzval žalobcu na predloženie doplňujúcich dokumentov podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia chrániac pritom spotrebiteľa.

Tým, že žalobca odmietol predložiť doplňujúce dôkazy, súd návrh pre neunesenie jeho dôkazného bremena zamietol.

O trovách konania rozhodol súd prvého stupňa podľa § 142 ods. 1 O.s.p. (zásada úspechu) s použitím § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p. V konaní bol úspešný žalovaný účastník, ktorý si trovy neuplatnil, preto ich náhradu súd účastníkom nepriznal.

Proti tomuto rozsudku v zákonnej lehote podal odvolanie žalobca prostredníctvom svojho právneho zástupcu. Svoje odvolanie odôvodnil právnymi dôvodmi ust. § 205 ods. 2 písm. b), § 221 ods. 1, v nadväznosti na ust. § 205 ods. 2 písm. a) v spojení s ust. § 221 ods. 1 písm. f) a ust. § 205 ods. 2 písm. f) O.s.p.

Uviedol, že podľa ust. § 120 O.s.p. dokazovanie v sporovom konaní je ovládané prejednávajúcou zásadou, čo znamená, že súd vychádza len zo skutočností tvrdených účastníkmi a vykonáva len tie dôkazy, ktoré účastníci navrhli. Prejednávací zásada úzko súvisí s povinnosťou tvrdenia a dôkaznou povinnosťou, ktoré účastníkom sporového konania vyplývajú z § 79 ods. 1 a § 101 ods. 1 O.s.p. Povinnosť tvrdenia znamená, že účastník musí uviesť skutkové tvrdenia jasne, úplne a zrozumiteľne, aby súd vedel, na základe akých okolností účastníkovi vyplýva jeho právo alebo povinnosť. Ak účastník splní svoju povinnosť tvrdenia, hovoríme, že uniesol bremeno tvrdenia.

Žalobca predložil súdu ako dôkaz o svojich nárokoch platnú zmenku, ktorou, keďže táto spĺňa všetky formálne a materiálne náležitosti predpokladané zákonom č. 191/1950 Sb. (Zákon zmenkový a šekový) dokázal jasne, úplne a zrozumiteľne svoje právo na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva. Voči forme a obsahu zmenky zo strany žalovaného žiadnych námietok nebolo a preto neexistovala okolnosť, ktorá by odôvodňovala vykonanie ďalších dôkazov nevyhnutých pre rozhodnutie vo veci.

Ust. §120 ods. 1 O.s.p. in fine síce súdu umožňuje, aby v sporovom konaní vykonal aj iné dôkazy ako tie, ktoré navrhli účastníci konania, avšak tento postup je možné využiť len výnimočne, ak je vykonanie nenavrhnutých dôkazov nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci; a nevykonanie nejakého dôkazu môže byť príčinou toho, že súd nemôže rozhodnúť.

Potreba vykonať ďalšie dôkazy musí vyplývať zo samotného doterajšieho dokazovania (z doterajších prednesov účastníkov a vykonaných dôkazov). V danej veci súd mohol a mal rozhodnúť o práve na úhradu zmenkovej sumy a jej príslušenstva len z predloženej zmenky. Z uskutočnených prednesov sporových strán počas písomnej fázy konania (koncentračný zásada v zmysle čl. 5 Nariadenia) a vykonaného dokazovania vedeného na základe návrhov sporových strán, nevyplývala potreba vykonať ďalšie nenavrhnuté dôkazy.

Je potrebné uviesť, že súd musí k otázke vykonania iných ako účastníkmi navrhnutých dôkazov pristupovať vyvážené, aby nedošlo k narušeniu rovnosti strán v spore. Svoj postup musí v odôvodnení rozhodnutia náležite zdôvodniť. V danom konaní svoj postup súd vôbec nezdôvodnil.

Predpokladom vydania rozsudku v tomto konaní bolo výlučne predloženie originálu zmenky. Zmenka je listinný cenný papier, ktorý inkorporuje v listine ako takej samo právo žalobcu. Vo vzťahu k žalobcovi ako indosatárovi je preto jediným legitimizačným prostriedkom, ktorý nie je možné ničím iným nahradiť.

Žalovaný mohol na základe čl. 5 ods. 3 a ods. 6 Nariadenia vzniesť námietky voči zmenke, ak tak však neurobil, musia byť akékoľvek iné námietky odmietnuté, a to zo dôvodu uplatnenia koncentračnej zásady konštruovanej Nariadením. Súd samotný nie je legitimizovaný na to, aby postupom podľa ust. §120 ods. 1 veta práva in fine O.s.p. vznášal námietky voči zmenke za žalovaného. Ak tak súd činil, ide o porušenie princípu kontradiktórnosti súdneho konania a rovnosti účastníkov konania ako súčasti práva na spravodlivé súdne konanie.

Súd z vlastnej iniciatívy, bez návrhu žalovaného a bez legitímneho podnetu na farchu žalobcu vykonal dokazovanie, ktoré údajne preukázalo charakter žalovaného ako spotrebiteľa. Žalovaný sa tejto obrany žiadnym spôsobom nedovoľoval, uplatnenú pohľadávku nerozporoval, svojim konaním ju prakticky uznal. Súd iniciatívne rozširoval okruh dokazovaných skutočností v tom smere, aby získal pre neho dostatočný podklad pre zamietnutie návrhu na uplatnenie pohľadávky. Súd nevykonal žiadne dokazovanie nad rámec navrhnutých dôkazov v prospech uplatnenej pohľadávky, teda neobjektívne podporil žalovaného v tomto konaní. Navyše žalovaný o túto podporu nepreukázal žiadny záujem. Súd teda túto ochranu odporcovi prakticky nanútil, bez jeho vôle.

Uvedené správanie súdu je neprijateľné v právnom štáte, predstavuje výrazný zásah do práva na spravodlivý súdny proces, ktoré je garantované čl. 46 ods. 1 Ústavy SR, ako aj článkom 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Prvostupňový súd dospel k rozhodnutiu na základe aplikácie nesprávnych právnych predpisov, ako aj nesprávnej interpretácii príslušných právnych predpisov a práva Európskej únie.

Žalobca je majiteľom zmenky, na základe indosamentu a nie je účastníkom akéhokoľvek spotrebiteľského vzťahu. Zmenka je bez väd, ktoré by ju činili neplatnou, teda ide o platnú zmenku. Zmenka je samostatným abstraktným záväzkom, neakcesorickej povahy. Nie je možné ju spájať, či podmieňovať inými okolnosťami, než sú na zmenke uvedené. Prvostupňový súd sa aplikáciou príslušných ustanovení o zmenke upravených v zákone č. 191/1950 Sb. (ďalej aj „ZŠZ“) vôbec nezaoberal a ignoroval predmet sporu.

Je nevyhnutné zdôrazniť, že predmetom konania je výlučne zmenka a nie iný záväzkový právny vzťah. Žalobca v konaní uplatňuje bezpodmienečný záväzok žalovaného, že za zmenku zaplatí. Súd však vec posudzoval, akoby išlo k bežný zmluvný záväzok, čo je nepripustné.

Prvostupňový súd predovšetkým ignoroval ust. § 17 ZŠZ, podľa ktorého cit.: „Kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi námietky, ktoré sa zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k vystaviteľovi alebo k predošlým majiteľom, okrem ak majiteľ pri nadobúdaní zmenky konal vedome na škodu dlžníka.“ Z uvedeného jednoznačne vyplýva, že žalovaný vo všeobecnosti nie je oprávnený vznášať tzv. kauzálne námietky voči majiteľovi zmenky, ktoré vyplývajú z jeho vzťahov s pôvodným majiteľom zmenky. Keďže tak v sporovom konaní nemôže činiť žalovaný, tým menej tak môže činiť sám súd. V tejto súvislosti poukazujeme na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 5Obo/3/2008 zo dňa 22. októbra 2008, podľa ktorého cit.: „Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu, preukazovať, že mu žalovaný (povinný) zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje. Z ustanovenia §17 zák. č. 191/1950 Zb. síce vyplýva, že kto je žalovaný (povinný) zo zmenky, môže vznášať (robiť) proti zmenkovému nároku určité námietky, je však na ňom, aby oprávnenosť týchto námietok preukázal. Dôkazné bremeno teda spočíva na žalovanom (povinnom) a nie na žalobcovi (oprávnenom). Pokiaľ povinný dôkazné bremeno neunesie, bude nútený podľa zmenky plniť. Pri kauzálnych námietkach nie je možné prenesenie dôkazného bremena z žalovaného (povinného) na žalobcu (oprávneného).“

Z uvedeného vyplýva, že je síce prípustné za určitých okolností uplatňovať tzv. kauzálne námietky voči žalobcovi, avšak námietka musí byť vznesená zo strany žalovaného a predovšetkým žalovaný v tejto situácii nesie dôkazné bremeno na preukázanie svojich tvrdení. Nie je prípustné, aby túto úlohu a iniciatívu na seba (proti vôli žalovaného) prevzal súd a suploval aktivitu odporcu. Uvedené námietky majú

hmotnoprávny charakter, preto v záujme zachovania rovnosti strán, súd nie je oprávnený žalovaného na nich ani upozorniť (ust. §5 ods. 1 Os.o.p.).

V danom prípade následkom bolo nesprávne rozhodnutie vo veci - súd porušil poučovaciu povinnosť súdu prekročením ust. § 5 ods. 1 O.s.p. súd porušil ustanovenia o vykonávaní jednotlivých dôkazných prostriedkov, súd prihliadol na skutočnosti a dôkazy na ktoré nebolo možné prihliadnuť, pretože nemali byť v sporovom konaní vedenom podľa Nariadenia vykonané bez návrhu, čoho dôkazom je rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 50bo 3/2008 zo dňa 22. októbra 2008 15.

Záver súdu však vychádza len z kauzálnych námietok, ktoré však nikto v konaní nevzniesol, ani ich nikto z účastníkov nepreukazoval. Kauzálne námietky sú po indosovaní v zásade neprípustné. Zmluvný vzťah medzi žalovaným a remitentom je po indosovaní irelevantný. Navyše žalobcovi nie je známy obsah údajného zmluvného záväzku.

Prvostupňový súd dospel k záveru, že na zmenke napísaný zmenkový úrok sa prieči dobrým mravom a preto je neplatný a takisto dojednanie dohody o vyplnení zmenky ohľadom zmenkového úroku súd považuje za podmienku, ktorá je nekalá, keďže ide o podmienku, ktorej dôsledkom a účinkom by bolo priznanie za nesplnenie záväzku zo strany spotrebiteľa neprimerane vysokého príslušenstva pohľadávky.

V tejto súvislosti je nevyhnutné uviesť, že zmenku vystavil Žalovaný. Túto dobrovoľne podpísal, pričom išlo o prejav jeho slobodnej vôle. Sadzba zmenkového úroku je napísaná na zmenke a bola mu známa v čase vystavenia zmenky. Žalovaný teda mal vedomosť o tom, že sadzba zmenkového úroku predstavuje 0,25 % denne a s takouto sadzbou zmenkového úroku jednoznačne súhlasil.

V tejto súvislosti je na mieste poukázať na rozsudok Najvyššieho súdu SR sp. zn. 50Bo/3/2008 zo dňa 22. októbra 2008, podľa ktorého cit.: „Z povahy zmenky ako abstraktného a nesporného záväzku vyplýva, že majiteľ zmenky nemusí pri jej predložení k zaplateniu, prípadne vymáhaniu, preukazovať, že mu žalovaný (povinný) zmenkovú sumu aj skutočne dlhuje.“

Odvolateľ poukázal aj na rozsudok Nejvyššího soudu ČR zo dňa 22.8.2002 sp. zn.: 25 Cdo 1839/2000 (uverejnený v Sbírkce soudních rozhodnutí a stanovisek č. 59/2004) podľa ktorého: „Směnka je v právní teorii obvykle definována jako dlužnický dokonalý cenný papír, jímž za předpokladu splnění přísných formálních náležitostí vzniká přímý, bezpodmínečný, nesporný a abstraktní závazek určité osoby zaplatit majiteli směnky v určitém místě a čase stanovenou peněžitou částku.“

V okolnostiach rozhodnutia prvostupňového súdu je potrebné poukázať predovšetkým na nespornosť jeho záväzku za zmenku zaplatiť. Nespornosť záväzku žalovaného za zmenku zaplatiť sa nepochybne vzťahuje na celý záväzok obsiahnutý na zmenke, zmenkový úrok nevynímajúc. Záväzok žalovaného zaplatiť aj zmenkový úrok je tade platný a má byť priznaný v súdnom konaní. Zmenkový úrok má byť priznaný o to viac, ak žalovaný žiadne námietky voči uplatnenej zmenke neformuloval.

Významným sa javí aj fakt, že súd nepriznal žiadny zmenkový úrok, pričom z odôvodnenia je nepochybne, že v rozpore s dobrými mravmi nie je každý zmenkový úrok, ale len zmenkový úrok, ktorý je neprimerane vysoký. Z toho vyplýva, že rozporom s dobrými mravmi, a teda neplatnosťou by (na základe argumentácie prvostupňového súdu, s ktorou navrhovateľ nesúhlasí) mohla byť postihnutá len časť presahujúca zmenkový úrok, ktorý sa dobrým mravom neprieči. Prvostupňový súd by tak mal zamietnuť len časť zmenkového úroku a priznať zmenkový úrok nepriečiaci sa dobrým mravom.

Prvostupňový súd však zamietol celý zmenkový úrok, a teda nepochybne zamietol aj platnú časť uplatneného nároku na zmenkový úrok, ktorý sa dobrým mravom neprieči.

Vyššie uvedené závery potvrdzuje uznesenie Krajského súdu v Prešove sp. zn.: 10Co/79/2013 zo dňa 5.9.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa. Krajský súd ako odôvodnenie svojho rozhodnutia uvádza: „V preskúmvanej veci nejedná sa o prípad uplatňovania pohľadávky zjavne neopodstatnenej, ani o podanie zjavne neprípustného návrhu.“

„Vzhľadom k platnosti § 17 Zákona zmenkového a šekového č. 191/1950 Zb. môže dlžník (vystaviteľ zmenky) uplatniť námietku, ktorá by inak patrila voči pôvodnému majiteľovi zmenky - remitentovi len v prípade preukázania, že terajší majiteľ zmenky pre jej nadobúdanie konal vedome na škodu dlžníka. Pokiaľ táto námietka zo strany žalovaného dlžníka nie je vznesená a preukázaná, neexistuje dôvod, na základe ktorého by súd mohol opodstatnene vykonať dokazovanie týkajúce sa obsahu kauzálnej zmluvy predchádzajúcej vystaveniu takejto zmenky. Povinnosť tvrdenia takýchto námietok, ale aj dôkazné bremeno na ich preukázanie je na žalovanom vystaviteľovi zmenky - dlžníkovi..“

„Abstraktnosť záväzku zo zmenky má za následok, že zákon neviaže vznik zmenkových nárokov na žiadne iné okolnosti, než na splnenie formalít, ktoré predpisuje. Jedná sa teda o záväzok platobný, ktorý nie je viazaný na iné vzťahy, a teda ani na hospodárske dôvody jej vzniku.“

„Nespornosť záväzku zo zmenky je daná tým, že majiteľ zmenky nemusí pri predkladaní zmenky na zaplatenie, ani neskôr pri jej vymáhaní, preukazovať nič iného, než to, že je vlastníkom zmenky. (...) Je výlučne na dlžníkovi zo zmenky, aby tento v rámci prípadného súdneho konania vzniesol svoje námietky a tieto v súdnom konaní aj preukázal, pokiaľ podanie týchto námietok nevyučuje §17 ZZŠ.“

„Vznikom zmenky sa zakladá celkom samostatný záväzkový vzťah, ktorý existuje nezávisle na hospodárskom dôvode jeho vzniku. Zmenkové záväzkové vzťahy nemajú pôvod v predchádzajúcich kauzálnych pohľadávkach, tie len vytvárajú potrebu založenia zmenkových vzťahov. V prípade vystavenia zabezpečovacej zmenky tak existujú vedľa seba dva záväzky, a to jednak pôvodný záväzok všeobecno-právnej povahy a popri ňom záväzok zmenkový. (...) Aj takáto zabezpečovacia zmenka má skôr uvedenú abstraktnú a nespornú povahu.“

„Zásada abstraktnosti zmenkových záväzkov sa zvyšuje v prípade, že remitent ako prvý majiteľ zmenky indosamentom (rubopisom) prevedie zmenku na nového majiteľa - indosatára. Tento získava všetky práva zo zmenky, a to nie ako právny nástupca predchádzajúceho majiteľa, ale ako celkom originálny nadobúdateľ týchto práv. V dôsledku toho priamy zmenkový dlžník môže voči takémuto poslednému majiteľovi zmenky robiť len také námietky, ktoré sa zakladajú na ich vlastných vzťahoch. Ust. §17 ZZŠ v tejto súvislosti hovorí, že ten, kto je žalovaný zo zmenky, nemôže robiť majiteľovi zmenky námietky, ktoré zakladajú na jeho vlastných vzťahoch k výstavcovi alebo neskorším majiteľom, okrem prípadu, keď majiteľ pri nadobúdaní zmenky jedná vedome na škodu dlžníka. Výnimku zo zásady takto zvýšenej nespornosti a abstraktnosti zmenkového záväzku tvorí preukázaná námietka dlžníka, že posledný majiteľ zmenky pri jej nadobúdaní konal vedome na škodu dlžníka (napr. v prípade dôvernického - fiduciálneho indosamentu). Len v prípade, že zmenkový dlžník takúto námietku vznesie a preukáže, môže následne na svoju obranu vzniesť aj kauzálnej námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k remitentovi, či iným skorším majiteľom zmenky.“

„Dokazovanie na preukázanie dôvodnosti takýchto kauzálnych námietok je totiž možné vykonať výlučne len za predpokladu, že žalovaný v lehote do 30 dní po doručení tlačiva a návrhu na uplatnenie pohľadávky, ako aj tlačiva na odpoveď, sa vyjadrí k podanému návrhu, či už tak, že vyplní časť II. Vzorového tlačiva písm. C a pripojí všetky príslušné podporné doklady, alebo sa vyjadrí akýmkoľvek iným vhodným spôsobom, pri ktorom nepoužije tlačivo na odpoveď. V zmysle ods. 12 Preambuly Nariadenia ďalšie dôkazy by mohol tak žalobca, ako aj žalovaný predkladať v priebehu celého prvostupňového konania. Pokiaľ však samotná odpoveď žalovaného k podanému návrhu na uplatnenie pohľadávky nie je doručená súdu v lehote 30 dní po doručení tlačiva návrhu žalovanému, musí súd vydať rozsudok o pohľadávke alebo protipohľadávke, teda rozhodnúť vo veci samej. Ustanovenie v čl. § 7 ods. 3 Nariadenia, ktorý ustanovuje takúto koncentračnú zásadu, má za dôsledok, že v prípade pasivity žalovaného, ktorý napriek riadnemu doručeniu návrhu v uvedenej lehote nedoručil súdu odpoveď, musí súd rozhodnúť len na základe dôkazov predložených žalobcom, a teda nevykonáva dokazovanie uvedené v čl. § 7 ods. 1 Nariadenia. Tento záver vyplýva z prvej vety uvedeného článku, ktorý podmieňuje vykonávanie tam uvedených dôkazov doručením odpovede odporcu. Nemôže teda takéto dokazovanie vykonávať v štádiu pred doručením odpovede odporcu súdu.“

Takisto uznesenie Krajského súdu v Banskej Bystrici, sp. zn.: 43CoZm/10/2013 zo dňa 21.11.2013, ktoré bolo vydané v skutkovo a právne zhodnej veci navrhovateľa, potvrdzuje uvedené závery navrhovateľa. Krajský súd ako odôvodnenie svojho rozhodnutia uvádza:

„Podľa čl. 5 ods. 1 Nariadenia je európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu v zásade písomné a súd vec prejedná ústne len vtedy, ak to považuje za potrebné alebo ak to navrhne niektorá zo strán. V odpovedi žalovaného ako reakcie na návrh žalobcu, ktorý žalovanému súd zaslal s výzvou na vyjadrenie na tlačive C žalovaný uviedol, že dlh odporcovi sčasti uhradil. Vo vyjadrení nie je ani zmienka o tom, že by voči žalobcovi a nároku zo zmenky vzniesol relevantné námietky, príp. že by navrhol vykonať nejaké dôkazy. Napriek tomu súd účastníkov konania predvolal na ústne pojednávanie s poučeniami obsiahnutými v predvolaní, aj keď žalobca s prejednaním veci na ústnom pojednávaní nesúhlasil a ani žalovaný pojednávanie vo veci nenavrhol. (...) Okresný súd bol oprávnený postupovať v prejednávanej veci najmä podľa čl. 4 ods. 4 Nariadenia a pokiaľ zistil, že nárok uplatnený žalobcom patrí do pôsobnosti Nariadenia, že návrh bol podaný žalobcom v súlade s čl. 4 ods. 1 Nariadenia a bol aj správne vyplnený v jazyku konajúceho súdu, nebol daný dôvod na prejednanie veci na ústnom pojednávaní, ku ktorému súd pristúpi len v tom prípade, kedy nie je možné vec bez prejednania rozhodnúť alebo v prípade, keď o ústne pojednávanie požiada niektorý z účastníkov konania.

Postup okresného súdu, keď predvolal účastníkov na pojednávanie bez toho, že by to bol ktorýkoľvek z nich navrhol, že vykonal dokazovanie, ktoré nenavrhol ani jeden z účastníkov konania sám, ex offo a že skúmal spotrebiteľský vzťah, ktorého právne posúdenie nie je predmetom tohto konania, nie je správny. Predmetom sporu je len nárok zo zmenky ako abstraktného cenného papiera, ktorý získal žalobca ako indosatár bez toho, že by mal akúkoľvek povinnosť preukazovať záväzkový vzťah, ktorý zmenka pôvodne zabezpečovala. Takýto postup súdu je v rozpore nielen s Nariadením, ale aj s Občianskym súdnym poriadkom, a to najmä preto, že účastníci nenavrholi vykonať žiadne dokazovanie a toto vykonával súd bez akýchkoľvek námietok zo strany žalovaného, ktoré jediné by ho na postup, ktorý zvolil, oprávňovali. Okresný súd tak rozhodoval v rozpore s § 17 Zákona zmenkového a šekového.

Nie je možné súhlasiť s právnym názorom okresného súdu o tom, že k prejednaniu veci pristúpil preto, že sa mu javil návrh zjavne neopodstatnený, pretože neopodstatnenosť návrhu, rovnako ako jeho neprípustnosť je možné posudzovať výlučne z procesného hľadiska, a nie z hmotnoprávneho. (...) Z obsahu návrhu žalobcu však jednoznačne vyplýva, že si uplatnil nároky zo zmenky, ktorú žalovaný podpísal a ktorú pôvodný majiteľ previedol na žalobcu rubopisom, preto nemôže byť žalobcom uplatnený nárok neprípustný.

Z obsahu spisového materiálu tak vyplýva, že prvostupňový súd vykonal dokazovanie podľa § 120 ods. 1 O.s.p., ktoré účastníci konania nenavrholi z dôvodu, že ich vykonanie bolo podľa jeho názoru nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci. Faktom však je, že súdom vykonané dokazovanie nebolo vykonané na tvrdenia žalobcu, ktorý jasne, úplne a zrozumiteľne v tlačive A uplatnil práva zo zmenky a ktorý uviedol, že nie je jej pôvodným majiteľom, ale je indosotárom, ale ani na tvrdenia žalovaného, ktorý voči forme a obsahu zmenky nevzniesol žiadne námietky a ani žiadne návrhy na vykonanie ďalších dôkazov, ktoré by boli nevyhnutné pre rozhodnutie vo veci.

Zmenka je cenným papierom vydaným v zákonom stanovenej forme, ktorým sa zmenkový dlžník zaväzuje majiteľovi zmenky zaplatiť v mieste a čase uvedenom v zmenke čiastku v nej určenú. Ide tak o záväzok, ktorý je priamy, bezpodmienečný, nesporný a abstraktný. Zákon dáva dlžníkom z takejto zmenky len možnosť podať námietku proti majiteľovi, avšak neupravuje, že by takáto listina nebola platnou zmenkou. S tým potom súvisí aj dôkazná povinnosť na strane dlžníkov, ktorí musia namietkať a preukázať, že šlo pôvodne o blankozmenku, ktorá mala byť vyplnená inak, a teda musia preukázať obsah vyplňovacieho práva, ako aj to, že blankozmenka bola vyplnená v rozpore s vyplňovacím vyhlásením, a teda aj s udeleným vyplňovacím právom, čo sa v prejednávanej veci nestalo. Ak by bola zmenka stále v dispozícii pôvodného majiteľa, ktorému bola na vyplnenie odovzdaná, bol by žalovaný na takéto námietky oprávnený, avšak len voči nemu. Ak však bola zmenka prevedená na iného majiteľa tak, ako je tomu v prejednávanej veci, musí dlžník preukázať, že nový majiteľ bol pri nadobúdaní zmenky v zlej viere, alebo že sa prevínil aspoň hrubou neobstaranosťou.

Odvolací súd považuje (...) zmenku predloženú žalobcom, z ktorej vyplýva jednoznačne doba splatnosti, pretože obsahuje údaj „zaplatte pri predložení“ za zmenku platnú, splatnú na videnie tak, ako to vyplýva z § 33 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového. Splatnosť zmenky nastáva v momente jej predloženia, pričom predložiť ju je možné podľa § 34 ods. 1 Zákona zmenkového a šekového v lehote 4 rokov od jej vystavenia a až po jej predložení v lehote 4 rokov nastáva jej splatnosť. Nie je preto daná žiadna postupná splatnosť tak, ako to okresný súd v odôvodnení nesprávne uviedol.

Za daného stavu, keď dlžník, aj keď v pozícii spotrebiteľa nepreukázal, že nový majiteľ zmenky konal pri jej nadobúdaní vedome na jeho škodu a keď nepodal žiadne námietky vyplývajúce z jeho vzťahu k žalobcovi a ani zo záväzkovo-právneho vzťahu, ku ktorému sa zmenka viazala, a teda voči remitentovi, ako skoršiemu majiteľovi zmenky, nie je možné takýto výklad okresného súdu akceptovať. Žalobca v konaní uplatňuje záväzok odporcu, že za zmenku zaplatí sumu, ktorú doplnil do zmenky pôvodný majiteľ, pričom súd posudzoval na žalobcom uplatnený nárok ako zmluvný záväzok vzniknutý zo spotrebiteľskej zmluvy, a nie ako nárok zo zmenky, čo je neprípustné.

Posudzovanie základného vzťahu by malo význam len vtedy, keby žalovaný ako spotrebiteľ vzniesol voči majiteľovi námietky, že k indosácii došlo na jeho škodu, alebo ak by podal relevantné kauzálne námietky týkajúce sa úverovej zmluvy, príp. zmenky, čo by však musel v konaní aj preukázať, a to napriek tomu, že v čase uzavretia úverovej zmluvy platila právna úprava, ktorá v § 2 písm. a) a b) a v § 4 ods. 6 zák. č. 285/2001 Z.z. cit. zák. v znení účinnom do 11.6.2010 obsahovala zákaz plniť dlh zmenkou. Veriteľ smel prijať od dlžníka zmenku na zabezpečenie svojho nároku zo spotrebiteľského úveru, len ak šlo o zabezpečovaciu zmenku a zmenková suma v čase vyplnenia bola maximálne vo výške aktuálnej výšky nesplateného spotrebiteľského úveru a príslušenstva vo výške max. 30 % istiny poskytnutého spotrebiteľského úveru. Skutočnosť, že zmenková suma vyplnená do zmenky presahovala maximálnu zmenkovú sumu upravenú v § 4 ods. 6 zák. č. 258/2001 Z.z., v dôsledku čoho bola vyplnená v rozpore so zákonom mohla mať za následok len vznik práva na náhradu škody, avšak nemohla spôsobiť absolútnu neplatnosť zmenky.

Ustanovenie §17 Zákona zmenkového a šekového vyjadruje zásadu abstraktnosti zmenkových záväzkov, čo znamená, že v prípade zmenky ide o záväzky celkom oddelené od všeobecných záväzkových vzťahov, ktoré viedli k jej vzniku, čo platí aj pre zmenky zabezpečovacie. Dlžník preto nemôže namietat' voči povinnosti zaplatiť zmenku, ktorá vyplýva z jeho pôvodného vzťahu s Pohotovosťou s.r.o., a to práve z toho dôvodu, že došlo k jej indosácii. Podľa názoru odvolacieho súdu je to výlučne žalovaný, kto je povinný tvrdiť na svoju obranu proti platobnej povinnosti zo zmenky všetky skutočnosti, ktoré považuje za významné. Ak má v tomto smere povinnosť tvrdenia žalovaný, potom má podľa ust. § 120 ods. 1 O.s.p. tiež dôkaznú povinnosť, a to na všetky svoje tvrdenia.

Z ust. §17 Zákona zmenkového a šekového jednoznačne vyplýva prekážka prenesenia kauzálnych námietok na ďalšieho nadobúdateľa zmenky, ktorým je žalobca, čo je práve dôsledkom abstraktnosti a nespornosti záväzku zo zmenky. Táto prekážka môže byť prelomená len v tom prípade, ak dlžník zo zmenky preukáže, že nový majiteľ nadobudol zmenku nepoctivo.

Záväzky zo zmenky, aj keď vznikli z konkrétnych zmluvných záväzkov, sú záväzkami samostatnými. Nie je preto možné súhlasiť s názorom okresného súdu, že sú závislé na úverovom vzťahu. Ak je návrhom uplatnený nárok zo zmenky, nie je možné bez ďalšieho v takomto konaní rozhodovať o záväzkoch zo zmluvy, ani keď je nepochybné, že s danou zmenkou súvisia. Odvolací súd sa preto nestotožnil s názorom okresného súdu, že odčlenenie zmenkového abstraktného vzťahu od vzťahu spotrebiteľského nie je možné z dôvodu, že v spotrebiteľských vzťahoch bolo použitie zmenky regulované a obmedzené zákonom. (...) Podľa zákona zmenkového a šekového bol preto súd oprávnený skúmať len to, či zmenka obsahuje všetky náležitosti, ktoré sa musia pre jej platnosť zo zákona povinne do nej uviesť, nie však podmienky jej vystavenia a ani jej neprípustnosť.“

Žalobca považuje za potrebné obiter dictum vyjadriť sa aj k záveru súdu o tom, že dohoda o vyplňovacom práve bianko zmenky by mala predstavovať neprijateľnú zmluvnú podmienku pri poskytovaní spotrebných úverov. V tejto súvislosti poukazujeme na to, že samotný zákon o spotrebiteľských úveroch č. 258/2001 Z.z. pripúšťal, aby na zabezpečenie svojich nárokov zo spotrebiteľského úveru bola vystavená zmenka. Limitovaná bola len výška zabezpečenia vo vzťahu k aktuálnej výške dlhu v čase jej vyplnenia. Zmenka preto aj v prostredí spotrebiteľských úverov mohla byť používaná. Zákon súčasne nelimituje použitie len istého druhu zmeniek, ani nevylučuje použitie určitých doložiek a pod. Z uvedeného vyplýva, že prípustné sú akékoľvek zmenky, akékoľvek doložky a zároveň aj bianko zmenky s úpravou vyplnenia zmenky v dohode o vyplňovacom práve. Súčasne z formulácie ust. § 4 ods. 6 a použitia spojenia „v čase vyplnenia“ ako aj zo slov „vyplnenú veriteľom“, je zrejmé, že zákonodarca pripúšťal, že zmenky budú vyplňované dodatočne po vystavení, pretože inak by použil spojenie „v čase vystavenia“, resp. by vylúčil vyplňovanie zmenky zo strany veriteľa. Z uvedeného preto

vyplýva, že dohoda o vyplňovacom práve nemohla byť neplatná a nemohla byť neprijateľnou zmluvnou podmienkou ani v prostredí spotrebiteľských úverov, pretože právna úprava explicitne pripúšťala používanie blankozmeniek.

Napadnuté rozhodnutie je zároveň prekvapivým rozhodnutím, čo predstavuje odňatie možnosti konať pred súdom. Prekvapivosť napadnutého rozhodnutia vyplýva zo skutočnosti, že žalovaný uplatnený nárok nepoprel, no napriek tomu súd uplatnený nárok zamietol, ale najmä vyplýva z rozporu napadnutého rozhodnutia s konštantnou judikatúrou Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, na ktorú žalobca poukazuje v tomto odvolaní a ktorá má byť prvostupňovému súdu známa.

Záver súdu je teda nesprávny a vyplýva z nesprávneho právneho posúdenia veci.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolateľ žiadal, aby odvolací súd zmenil rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves zo dňa 24.2.2016, sp. zn.: 1C/262/2013, tak že návrhu na uplatnenie pohľadávky v celom rozsahu vyhovie a prizná žalobcovi náhradu trov odvolacieho konania vo výške: 71,37 eur bez DPH za podané odvolanie a 8,58 eur bez DPH režijný paušál, a to všetko navýšené o DPH.

Žalovaná sa k odvolaniu žalobcu nevyjadřila.

Odvolací súd prejednal odvolanie žalobcu v rozsahu vyplývajúcom z ustanovenia § 212 ods. 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku, bez nariadenia pojednávania podľa § 214 ods. 2 O.s.p., pretože nejde o také odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej podľa § 214 ods. 1 O.s.p., na prejednanie ktorého je potrebné nariadiť odvolacie pojednávanie a dospel k záveru, že odvolanie nie je dôvodné.

Správne a presvedčivé sú dôvody uvedené v uznesení súdu prvého stupňa, pokiaľ ide o zistenie skutkového stavu veci, ako aj o právne posúdenie. Skutkový stav sa nezmenil ani v priebehu odvolacieho konania a preto na zistenia uvedené v odôvodnení napadnutého uznesenia a na právne normy, ktoré použil súd prvého stupňa, odvolací súd poukazuje a v celom rozsahu sa s nimi stotožňuje (§ 219 ods. 2 O.s.p.) a dodáva.

Vo veci už rozhodoval odvolací súd uznesením č. k. 3Co/957/2014-99 zo dňa 30.11.2015, ktorým zrušil prvostupňový rozsudok Okresného súdu Spišská Nová Ves č.k. 1Co/262/2013-58 zo dňa 19.9.2014 a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V tomto rozhodnutí odvolací súd vyslovil právny záver, že na prejednanú vec je potrebné aplikovať Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotu sporu. Neznamená to však, že ak žalobca predložil v tomto konaní ako jediný listinný dôkaz prvopis zmenky, že súd podľa čl. 4/4 Nariadenia, ak sa domnieva, že informácie, ktoré poskytol žalobca nie sú dostatočne jasné alebo primerané a pokiaľ sa pohľadávka nezdá byť zjavne neopodstatnená alebo návrh neprípustný, že nemôže žalobcovi uložiť, doplniť informácie alebo dokumenty v lehote určenej súdom. Na tento účel vnútroštátny súd použije vzorové tlačivo B, ktoré je uvedené v prílohe II Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007. Podľa čl. 5/1 Nariadenia je Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu písomné, avšak súd môže nariadiť ústne pojednávanie, ak to považuje za potrebné, alebo ak o to požiada niektorá zo strán. Preto súd prvého stupňa v tomto konaní o vydanie rozsudku, môže od žalobcu požadovať okrem predloženej zmenky aj iné listinné dôkazy.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa následne postupoval podľa Nariadenia Európskeho parlamentu a Rady ES č. 861/2007 z 11.7.2007, ktorým sa ustanovuje Európske konanie vo veciach s nízkou hodnotou sporu a doručil žalobcovi podľa prílohy 2 Nariadenia tlačivo B, na ktoré žalobca reagoval tak, že vo svojom písomnom podaní uviedol, že poskytol súdu dostatočne jasné a primerané informácie o uplatnenej pohľadávke, ktorá je založená na zmenkových nárokoch vyplývajúcich z platnej zmenky. Žalobca predložil súdu originál zmenky. Zmenkové informácie preniesol žalobca presne do návrhu na uplatnenie pohľadávky a preto neostáva z jeho strany čo doplniť alebo opraviť. Žalobca uplatňuje v konaní majetkové práva zo zmenky a nie z pohľadávky. Žalobca disponuje len indosovanou zmenkou a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré súd vyžaduje a ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť. Vzhľadom na uvedené žalobca nemá dostatočne presné a primerané údaje na to, aby mohol zodpovedne zhodnotiť typ zmenky a titul jej vzniku.

Žalobca disponuje len indosovanou zmenkou, ktorá je podpísaná žalovaným a nemá k dispozícii iné primerané a presné údaje alebo listiny, ktoré by mohol nad rámec už v návrhu uvedeného súdu oznámiť alebo predložiť.

Z vykonaného dokazovania je nesporné, že žalobca v tomto konaní predložil na preukázanie oprávnenosti svojho nároku, okrem listinných dôkazov z exekučného spisu jediný dôkaz a to zmenku vystavenú žalovaným dňa 11.2.2009.

Odvolací súd vyhodnotil všetky vykonané dôkazy a dospel k záveru, že na základe predloženej zmenky nebolo možné vyhovieť žalobnému návrhu žalobcu a to aj z dôvodu Zákona č. 250/2007 o ochrane spotrebiteľa v znení novely účinnej od 1.5.2014, podľa ktorej podľa ust. § 5a ods. 1 písm. b) označuje za neprípustné, aby zmenka mala vo vzťahu k spotrebiteľským úverom platobnú, či zabezpečovaciu funkciu.

Odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa postupoval pri rozhodovaní v zmysle vyslovených právnych názorov v zrušujúcom uznesení (§ 226 ods. 1 O.s.p.) na základe čoho podľa § 219 ods. 1 O.s.p. potvrdil napadnutý rozsudok ako vecne správny.

O trovách odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 O.s.p. v spojení s ust. § 142 ods. 1 O.s.p. a účastníkom nepriznal náhradu odvolacieho konania, pretože žalobca nebol v odvolacom konaní úspešný a úspešnému žalovanému preukázateľné trovy odvolacieho konania nevznikli.

Tento rozsudok bol prijatý pomerom hlasov 3:0, čiže jednomyseľne.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.